

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW
z dnia 7 grudnia 1955 r.

w sprawie tablic i pieczęci urzędowych

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1955 r. Nr 47, poz. 316, z 1970 r. Nr 13, poz. 116, z 1971 r. Nr 13, poz. 128, z 1973 r. Nr 47, poz. 281, z 1974 r. Nr 22, poz. 132, z 1990 r. Nr 73, poz. 436, z 1991 r. Nr 33, poz. 139

Na podstawie art. 12 dekretu z dnia 7 grudnia 1955 r. o godle i barwach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz o pieczęciach państwowych (Dz.U. Nr 47, poz. 314) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Tablice urzędowe

§ 1.

Na budynku siedziby jednostki organizacyjnej uprawnionej do używania wizerunku orła umieszcza się tablicę z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz tablicę z napisem - zależnie od warunków miejscowych - nad wejściem do budynku lub z boku od tego wejścia w ten sposób, by tablica z godłem znajdowała się bezpośrednio nad tablicą z napisem.

§ 2.

Jeżeli szczególne warunki miejscowe nie pozwalają na łączne umieszczenie obu tablic w sposób określony w § 1, umieszcza się tablicę z godłem nad wejściem do budynku, tablicę zaś z napisem z boku od wejścia.

§ 3.

Jeżeli przy wejściu do budynku mają być umieszczone tablice urzędowe kilku jednostek organizacyjnych, umieszcza się tylko jedną tablicę z godłem i po jednej tablicy z wypisaną nazwą każdej z tych jednostek.

§ 4.

Wymiary tablic z godłem wynoszą:

- 1) dla organów naczelnych, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Prokuratury Generalnej i urzędów centralnych - 60 cm na 48 cm,
- 2) dla wszystkich innych jednostek organizacyjnych - 50 cm na 40 cm.

§ 5.

Wymiary tablic z napisem zależą od wysokości liter i długości napisu. Stosunek szerokości tablicy z napisem do jej długości wynosi 1:3.

§ 6.

Wysokość liter napisu wynosi dla wszystkich jednostek organizacyjnych 5 cm.

§ 7.

Ze względu na długość nazwy można w napisie użyć nazwy skróconej lub liter mniejszych dla części napisu mającej mniejsze znaczenie.

§ 8.

Wielkość liter napisu oraz barwy, kształt, wymiary i wzajemny układ tablicy urzędów i instytucji państwowych za granicą mogą być odmienne od określonych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 9.

Umieszczenie wizerunku orła i napisu może być przystosowane do szczególnych właściwości architektonicznych budynku.

§ 10.

Właściwy organ naczelny może zarządzić używanie przez podległe organy wykonawcze i pomocnicze zakłady, placówki oraz przedsiębiorstwa zamiast wizerunku orła innej oznaki.

Rozdział 2

Pieczenie państwowe

§ 11.

1. Wymiar pieczęci urzędowych używanych do tłoczenia w papierze i do tuszu wynosi:
  - 1) dla Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów - 62 mm średnicy,
  - 2) dla innych organów naczelnych, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Prokuratury Generalnej i urzędów centralnych - 46 mm średnicy,
  - 3) dla wojewódzkich rad narodowych i rad narodowych miast wyłączonych z województw - 46 mm średnicy,
  - 4) dla wojewodów i prezydentów miast wyłączonych z województw - 46 mm średnicy,
  - 5) dla wszystkich innych jednostek organizacyjnych - 36 mm średnicy.
2. Wymiar pieczęci urzędów dyplomatycznych wynosi 39 mm średnicy.

§ 12.

Wymiar pieczęci urzędowych używanych do laku wynosi jednolicie 30 mm średnicy.

§ 13.

W następujących dokumentach można ze względu na szczupłość miejsca używać pieczęci o średnicy:

- 1) 25 mm - w dowodach osobistych i dokumentach uprawniających do przekroczenia granicy Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, wydawanych przez organy podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych,
- 2) 20 mm - w legitymacjach pracowniczych.

§ 14.

Do tłoczenia w metalu używa się plombownicy z wizerunkiem orła na jednej matrycy i nazwą właściwej jednostki organizacyjnych na matrycy przeciwległej.

§ 15.

Ze względu na długość nazwy można użyć w pieczęci nazwy właściwej jednostki organizacyjnej w postaci skróconej.

§ 16.

1. Do wyrobu pieczęci państwowych uprawniona jest wyłącznie Mennica Państwowa.
2. Do wyrobu pieczęci urzędowych gmin, związków komunalnych i sejmików samorządowych zawierających herb gminy lub województwa są upoważnione również wyspecjalizowane podmioty gospodarcze inne niż Mennica Państwowa.

§ 17.

Zamówienia na pieczęcie urzędowe kierują do Mennicy Państwowej:

- 1) organy władzy, naczelne i centralne organy administracji państwowej oraz wojewodowie - bezpośrednio,
- 2) inne organy administracji rządowej w zależności od podporządkowania - za pośrednictwem organów naczelnych, centralnych lub wojewódzkich,
- 3) gminy, związki komunalne i sejmiki samorządowe oraz ich organy - bezpośrednio,
- 4) sądy, prokuratura, państwowe biura notarialne, notariusze i komornicy sądowi - za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości,
- 5) szkoły - za pośrednictwem wojewodów lub innych organów sprawujących nad nimi nadzór,
- 6) inne jednostki organizacyjne - za pośrednictwem upoważnionych do zamawiania pieczęci urzędowych właściwych im organów państwowych lub samorządowych.

§ 18.

Jednostka organizacyjna uprawniona do zamawiania pieczęci urzędowych bezpośrednio do swojego użytku lub do użytku podległej jednostki organizacyjnej rozstrzyga o potrzebie i celowości zamówienia.

§ 19.

Zamówienie pieczęci urzędowej w Mennicy Państwowej może być dokonane tylko na piśmie. Pismo zamawiające powinno być podpisane przez kierownika zamawiającej jednostki organizacyjnej lub pracownika przez niego wyznaczonego i wskazywać osobę upoważnioną do odbioru wykonanej pieczęci z podaniem nazwiska, imienia i numeru legitymacji pracowniczej tej osoby albo dokładny adres, pod który wykonana pieczęć ma być przesłana jako polecona przesyłka pocztowa.

§ 20.

Zamówienie większej liczby egzemplarzy pieczęci urzędowej tego samego rodzaju jest dopuszczalne tylko w przypadkach uzasadnionych wielkością jednostki organizacyjnej, warunkami rozmieszczenia jej biur lub wymaganiami organizacji pracy. Mennica Państwowa opatruje każdy wtórnik pieczęci kolejną numeracją rozpoznawczą stosownie do treści zamówienia.

§ 21.

Wykonaną pieczęć wydaje Mennica Państwowa ściśle według wskazań zawartych w zamówieniu, zachowując odbitki wydanej pieczęci oraz potwierdzenie odbioru pieczęci.

§ 22.

Mennica Państwowa jest obowiązana prowadzić księgę zamówień i przechowywać ją wraz z wszystkimi dokumentami dotyczącymi zamówień.

§ 23.

Pieczenie urzędowe należy przechowywać w żelaznych szafach lub w kasetkach; podczas urzędowania powinny one znajdować się w miejscu dostępnym tylko dla pracownika odpowiedzialnego za pieczęć.

§ 24.

O utracie pieczęci urzędowej jednostka organizacyjna jest obowiązana zawiadomić niezwłocznie swoją jednostkę bezpośrednią przełożoną, Mennicę Państwową oraz właściwe organy Milicji Obywatelskiej lub prokuratury z podaniem okoliczności utraty pieczęci i wskazaniem osoby, która dopuściła do utraty pieczęci.

§ 25.

Pieczenie, które nie mogą być używane z jakiegokolwiek powodu, w szczególności z powodu ich zużycia lub uszkodzenia, zniesienia jednostki organizacyjnej lub zmiany

przepisów uprawniających do używania pieczęci urzędowych, należy przekazać niezwłocznie do Mennicy Państwowej w trybie określonym w § 17.

§ 26.

Mennica Państwowa jest obowiązana niezwłocznie zniszczyć przekazane jej pieczęcie, o których mowa w § 25, wraz z ich odbitkami (§ 21); o zniszczeniu tym powinna sporządzić protokół i przechować go w swoich aktach, odpis zaś protokołu przesłać jednostce organizacyjnej, która przekazała pieczęć.

§ 26a.

Przepisy § 19, 20, 25 i 26 dotyczące Mennicy Państwowej stosuje się odpowiednio do innych podmiotów gospodarczych upoważnionych do wyrobu pieczęci, o których mowa w § 16 ust. 2.

Rozdział 3

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 27.

1. Jednostki organizacyjne uprawnione do używania tablic z godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i pieczęci urzędowych powinny używać dotychczasowych tablic i pieczęci do czasu, gdy zajdzie konieczność zastąpienia ich nowymi wskutek ich zużycia lub zniszczenia albo wskutek zmian organizacyjnych.
2. Właściwe organy naczelne wydadzą zarządzenia niezbędne dla przestrzegania oszczędności w zamawianiu nowych tablic i pieczęci.

§ 28.

Szkoły wyższe mogą w dalszym ciągu używać dotychczasowych oznak i pieczęci tradycyjnych w zakresie, który ustala Minister Szkolnictwa Wyższego.

§ 29.

1. Minister Obrony Narodowej może ustalić odmienne zasady oznaczania nazw jednostek wojskowych na tablicach umieszczanych na budynkach tych jednostek oraz w używanych przez te jednostki pieczęciach urzędowych i plombownikach.
2. Minister Obrony Narodowej może również ustalić zasady wyrobu oraz ewidencji i przechowywania pieczęci urzędowych i plombownic odmienne dla jednostek wojskowych.
3. Uprawnienia z ust. 1 i 2 przysługują w stosunku do wojsk wewnętrznych Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

§ 29a.

Przepisy rozporządzenia dotyczące jednostek organizacyjnych stosuje się odpowiednio do notariuszy.

§ 30.

Tracą moc przepisy z dnia 20 czerwca 1928 r. o pieczęciach urzędowych (Dz.U. Nr 65, poz. 593 i z 1931 r. Nr 107, poz. 831) oraz z dnia 29 marca 1930 r. w sprawie oznak władz, urzędów, zakładów, instytucji i przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 28, poz. 245).

§ 31.

Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów, wszystkim ministrom oraz Generalnemu Prokuratorowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 32.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.